

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 06 tháng 06 năm 2018

Kính gửi:

- Ông Nguyễn Phú Trọng - Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam;
- Ông Trần Đại Quang - Chủ tịch nước;
- Bà Nguyễn Thị Kim Ngân - Chủ tịch Quốc hội;
- Ông Nguyễn Xuân Phúc - Thủ tướng Chính phủ;
- Các đại biểu Quốc hội.

Phản biện

về Dự Luật đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt Vân Đồn, Bắc Vân Phong, Phú Quốc

Tập thể các nhà khoa học độc lập xin được phản biện về Dự Luật trên như sau:

1. Luật Đặc khu là bước đệm tạo động lực phát triển đất nước trên cơ sở bài học rút ra được trong quá trình quản trị chuyên nghiệp và minh bạch các chiến lược phát triển tổng thể của những đặc khu này. Tuy nhiên cả 85 Điều, VI chương và 5 phụ lục của Luật chưa chứng minh được đây là bộ luật đột phá bằng các chỉ số thuyết phục bởi những điều, những điểm từ quan điểm của người làm luật trên nền tảng tam quyền phân lập tại Dự Luật này!
2. Điều 10, 11, 12, 13, 14 về lấy ý kiến qui hoạch, thẩm định phê duyệt qui hoạch, công bố thực hiện qui hoạch và điều chỉnh qui hoạch là 4 điều vô cùng quan trọng lại do chính quyền nơi đặt đặc khu, mà sau này khi chính quyền đặc khu ra đời thì chính quyền này là cơ quan quyền lực phê duyệt cao nhất tại Điều 10. Chúng ta đều hiểu rằng qui hoạch là khoa học của mọi khoa học, là nền tảng của mọi nền tảng đảm bảo tiền tố tiên quyết của mọi hành vi can thiệp vào vùng đặc khu, lại chỉ bó chặt vào công thông tin điện tử của chính quyền đặc khu. Hỏi: Tính độc lập và giới hạn quyền lực của chính quyền đặc khu do ai kiểm soát và không chế khi Dự Luật này chưa hề đề cập tới? Tam quyền phân lập ở đâu tại các Điều trên của Dự Luật này?
3. Điều 41, 42, 43, 44 gọi là cơ chế ưu đãi, Điều 54, 55, 56, 57 gọi là chính sách ưu đãi, Điều 60, 61, 62, 63, 64, 65 gọi là hệ thống quản trị vận hành đặc khu mà bản chất của các Điều này chỉ là bành trướng thêm những tụ điểm phát triển kinh tế đơn thuần để chào mời các nhà kinh doanh tiền tệ, và theo đó là một qui trình quản trị rập khuôn bắt đết dĩ như bao nhiêu tụ điểm kinh tế khác hiện nay. Khu kinh tế công nghiệp Formosa đang diễn ra trước mắt quá đủ cho Quốc Hội và Bộ Chính trị suy ngẫm về một kịch bản ấu trĩ của quá khứ, để thiết kế cho một kịch bản phát triển kinh tế hiện tại ít nhất không lặp lại quá khứ sai lầm của Formosa kia nói riêng; và kinh nghiệm xương máu sau chiến tranh, với sự thất bại đau đớn trong quản trị 11 tập đoàn kinh tế và 90 tổng công ty nhà nước suốt 42 năm qua đã chứng minh năng lực quản lý yếu kém, thiếu chuyên nghiệp, thiếu minh bạch và thiếu kinh nghiệm quản trị đã để lại hậu họa cho đất nước và nhân dân phải gánh chịu không chỉ dừng lại ở 42 năm qua, mà dư âm còn dai giãng nhiều thập kỷ tới gây tổn thương và sự phân tâm lớn tới lòng dân và ý Đảng cũng như niềm tin vào sự lãnh đạo đất nước của thế hệ tương lai.
4. Tổng Bí thư nói “việc đại sự phải hỏi ý dân”- đặc khu là những vị trí chiến lược của quốc gia, bất kỳ biến động gì cũng phải được công khai, minh bạch, đủ thời gian trung cầu ý dân trước khi lấy ý kiến qui hoạch, lựa chọn các tổ chức tư vấn lập qui hoạch, thẩm định phê duyệt qui hoạch, công bố thực hiện qui hoạch và điều chỉnh qui hoạch. Chính quyền đặc khu toàn quyền trong chương II, III và IV tại các Điều đề cập trên đây là tư duy thiếu minh bạch, thiếu tố chất tam quyền phân lập, không thể hiện tư duy đột phá về thể chế, sáng tạo về chiến lược, và minh bạch về quản trị, *không cần trọng sẽ tạo*

nên tình trạng tham nhũng chính sách giống như Quyết định 167/2007/QĐ-TTg về Phê duyệt quy hoạch thăm dò, khai thác, chế biến bô xít giai đoạn 2007 – 2015 và xét đến 2025 của 10 năm về trước.

5. Chân dung, lý lịch, hồ sơ và nguồn gốc kinh tế chính trị của các nhà đầu tư phải được công khai trên cổng thông tin điện tử của chính quyền đặc khu và trên toàn bộ các phương tiện thông tin đại chúng từ khi bắt đầu có quan hệ giao tiếp tới khi chốt kết quả hợp tác đầu tư tại chính quyền đặc khu và các cổng thông tin điện tử công để *nhân dân được tự do đóng góp ý kiến, bởi vì hơn ai hết, nhân dân là tai mắt của Chính phủ trước khi quyết định cho các nhà đầu tư thường trú và hành nghề kinh doanh tại vùng đặc khu. Nội dung đột phá này chưa được đề cập trong Dự Luật đặc khu?!*
6. Dự Luật đề cập thời hạn thuê đất là 99 năm: Đây là một họa lớn cho quốc gia. Bác Hồ căn dặn vì lợi ích trăm năm ta phải trồng người. Chấp nhận thời hạn thuê 99 năm là nguyên nhân kìm hãm sự phát triển năng động, sáng tạo và toàn diện các thế hệ tương lai của đất nước bởi bức tường thời gian này. Hỏi: Còn đất và không gian cho thế hệ trẻ Việt Nam phát triển nữa không? Chiến lược này chưa được đặt ra trong Dự Luật đặc khu?!
7. Một quốc gia như Việt Nam đang còn non nớt cả về qui trình quản trị hệ thống và tính đồng bộ từ trên thượng tầng chính sách, yếu kém cả về năng lực thể chế hóa các chức năng quản lý, trình độ chuyên nghiệp và minh bạch dưới hạ tầng thực thi, liệu Việt Nam có đủ tự tin trong kiểm soát mọi hành vi của các nhà đầu tư nước ngoài hay không, nếu chúng ta không muốn quá lời về bản chất “Nhà đầu tư” hầu hết là thủ đoạn bóc lột lợi ích vị tiền bạc từ kho báu thiên nhiên của các nước có đặc thù rừng mưa nhiệt đới - nơi nguồn lao động rẻ mạt, nơi hào tâm hiến dâng các giá trị cốt lõi của quốc gia vì lợi ích hời hợt mùa vụ. Rủi ro này chưa được đặt ra trong Dự Luật đặc khu?!
8. Kinh nghiệm xương máu của Việt Nam xây dựng và phát triển đất nước sau chiến tranh, với bài học thực tế trong quản trị 11 tập đoàn kinh tế và 90 tổng công ty nhà nước trong 42 năm qua đã chứng minh năng lực quản lý yếu kém, thiếu chuyên nghiệp, thiếu minh bạch và thiếu kinh nghiệm quản trị đã để lại hậu họa cho đất nước và nhân dân phải gánh chịu không chỉ dừng lại ở 42 năm qua, mà dư âm còn dai giãng nhiều thập kỷ tới gây tổn thương và sự phân tâm lớn tới lòng dân và ý Đảng cũng như niềm tin vào sự lãnh đạo đất nước của thế hệ tương lai. Câu hỏi đặt ra là: liệu xây dựng Dự Luật đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt vào giai đoạn trũng nước này đã hợp lý chưa? Chúng tôi đề nghị các nhà lãnh đạo Đảng, các nhà lập pháp và hành pháp cần suy xét nghiêm túc trước sứ mệnh của đất nước và niềm tin trong nhân dân trước khi quyết định Dự Luật này, tránh những mất mát tiếp theo như đã và đang mất mát trong suốt 42 năm qua?!
9. Toàn bộ Dự Luật chỉ luân quanh quanh trong tư duy sự vụ để ban hành một loạt các điều, các điểm gọi là ưu đãi, hỗ trợ, giảm thuế cho nhà đầu tư lớn trên cơ sở thể chấp công sản của quốc gia là đất gàn một thế kỷ - không cần thận, đặc khu trở thành miếng mồi ngon cho các tập đoàn và các doanh nghiệp Trung Quốc trực tiếp hoặc đứng sau các doanh nghiệp Việt Nam và nước ngoài vào chiếm đất để phát triển kinh tế cho chính các tập đoàn này. Việt Nam đã có bài học FORMOSA quá xót xa rồi.
10. Nếu Quốc hội có thông qua thì cũng chỉ thử nghiệm một đặc khu kinh tế Phú Quốc – Kiên Giang và hãy lựa chọn các tập đoàn thuộc quốc gia Nhật Bản và các quốc gia Châu Âu, bởi vì họ là những tập đoàn đã thành công trong lịch sử phát triển đặc khu kinh tế với bề dày quản trị hệ thống, đồng bộ và tính minh bạch cao và họ không đe dọa an ninh chính trị và quốc phòng của đất nước ta. Tránh xa các tập đoàn thuộc các quốc gia như Trung Quốc và các nước Châu Á đang nằm trong sự kiểm soát của Trung Quốc. Xin các vị Lãnh đạo đất nước và các đại biểu Quốc hội hãy suy ngẫm cho kỹ trước khi bấm chuông thông qua một quyết định lớn như thế này để nhân dân bớt thất vọng hơn.
11. Những lời tâm huyết của chúng tôi xin được gửi lên các nhà Lãnh đạo cao nhất của đất nước và đặc biệt là các đại biểu Quốc hội – những con người đang nắm trong tay vận mệnh của quốc gia và niềm tin của toàn dân về Dự Luật đặc khu kinh tế này./.

Đại diện

Trần thị Lành Đã ký